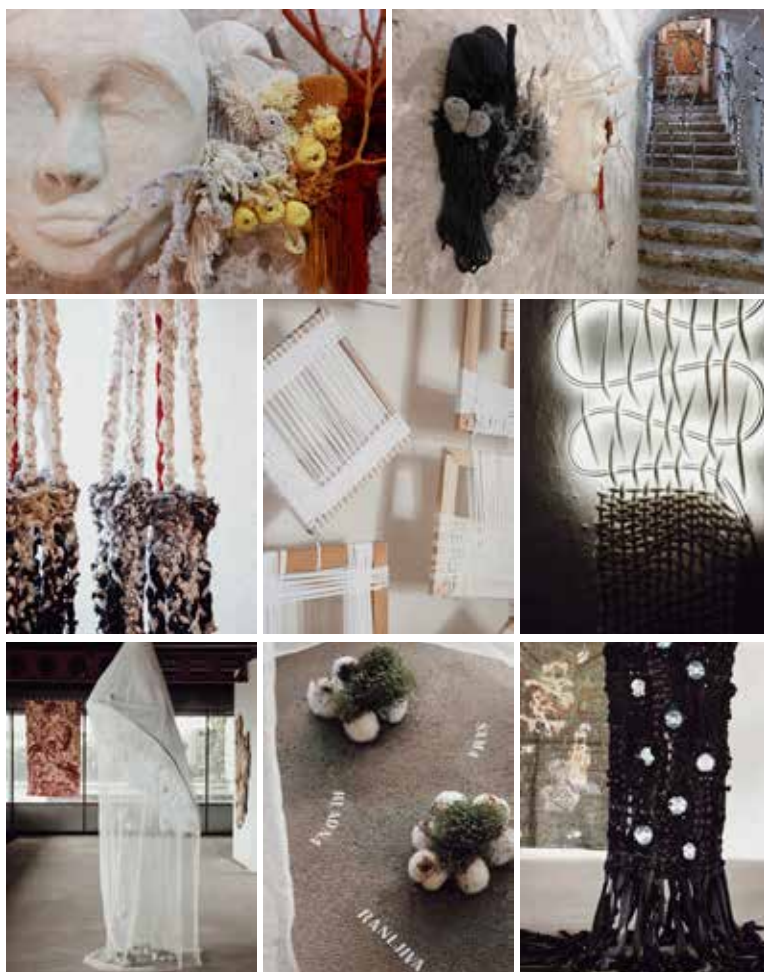

Tekstilna dela Fakultete za dizajn na drugem bienalu tekstilne umetnosti BIEN 2023

Na bienalu tekstilne umetnosti BIEN 2023, ki od 31. maja do 10. avgusta 2023 poteka v Kranju, s spremljevalnimi razstavami pa tudi v Škofji Loki, na Jesenicah in v Novi Gorici, se predstavlja 75 umetnic, umetnikov in kolektivov, 11 samostojnih in 18 skupinskih razstav študentov ter 19 sodelujočih na simpoziju BIEN. Kot so zapisali organizatorji bienala, Bien skozi tekstilno umetnost, oblikovanje in krajinsko umetnost razmišlja o dediščini, ohranjanju in trajnosti. V obliki razstav, sodelovalnih umetniških povezav, delavnic in strokovnega programa BIEN razvija platformo za raziskovanje tekstilne kulture in umetnosti. Črpa iz biološke, geološke in arheološke danosti prostora, okolja, identitet, industrijske kulture in tradicionalnih znanj ter oblikuje nove, sodobne izraze. Letošnja osrednja tema bienalne razstave je sonce, ki je na različne načine interpretirano v tekstilnih in drugih delih številnih umetnikov in tudi študentov Fakultete za dizajn, samostojnega visokošolskega zavoda.

Na Bienu 2023 so v Kranju in Škofji Loki razstavljena tekstilna dela študentov Fakultete za dizajn iz smeri Moda in tekstilije, Notranja oprema, Vizualne komunikacije in Dizajn management,

ki so jih ustvarjali pod mentorstvom doc. Jane Mršnik, izr. prof. Tanje Devetak, doc. Tamare Hajdu, doc. Almine Duraković Korošec in višje predavateljice Martine Šušteršič.

Slika 1: Prostorske tekstilije študentov tretjega letnika in magistrske študentke smeri Moda in tekstilije (a – Eva Glavan in b – Ana Omahen (klet Mesne hiše v Kranju), c – Marija Stojkowska (stolp Loškega muzeja na Loškem gradu), d – Lara Turnšek in Leana Štasny Kernjus (kavarna Layerjeve hiše v Kranju), e in f – Eva Rogl Mežnar in g – Karin Golobič (3. nadstropje, Globus, Kranj); foto: Maša Pirc/ BIEN 2023, Jana Mršnik)

V Kranju (tretje nadstropje Globusa, klet Mestne hiše in kavarna Layerjeve hiše) in Škofji Loki (stolp Loškega muzeja na Loškem gradu) se s projektom **Prostorska tekstilija** pod mentorstvom doc. Jane Mršnik predstavljajo študentke tretjega letnika in magistrska študentka smeri Moda in tekstilije. Mentorica doc. Jana Mršnik poudarja, da sta reciklaža in nadciklaža tekstilnih odpadkov v zadnjih letih postali pomembna in zaželena trajnostna elementa pri oblikovanju in izdelavi tekstilnih izdelkov. Študentke so na temo sonca raziskovale različne tehnike snovanja prostorskih tekstilij, tako klasične kot popolnoma eksperimentalne, odpadne tekstilne kose pa kombinirale tudi z drugimi materiali. Vsak izdelek je avtorčin osebni zapis in njena lastna interpretacija pomena sonca, ki se prek intimnih izpovedi odraža na različnih, tudi simbolnih ravneh.

Narava s svojo živostjo je bila izhodišče za oblikovanje tekstilnih vzorcev, katerih osnovni namen je uporaba v prostoru. Vzorci so zasnovani na avtorskih fotografijah, ročnih risbah in kolažiranjih, ki so jih študenti digitalno preoblikovali v barvite predloge za digitalni tisk. Tekstilni vzorci, ki so jih pod mentorstvom doc. Jane Mršnik oblikovali študenti smeri Moda in tekstilije in Dizajn management, so predstavljeni v Kranju na razstavi **Življenje oblik**, in sicer v dveh delih: kot slike na steklenem vhodu stavbe Globus in kot tekstilne gamaše mestnih dreves, ki usmerjajo korak k razstavam bienala.

V Turistično-informativnem centru (TIC Kranj), Layerjevi hiši in Medprostoru Layerjeve hiše v Kranju ter dnevnem prostoru Loškega muzeja v Škofji Loki so razstavljena **avtorska tekstilna svetila**, ki so jih pod mentorstvom doc. Jane Mršnik in doc. Tamare Hajdu oblikovali študenti drugega letnika smeri Moda in tekstilije ter Notranja oprema. Osrednja tema raziskovanja Učenje z naravo je študente vodila pri oblikovanju sodobnih, lasersko izrezanih tekstilnih svetil, izdelanih iz ognjevarnega tekstilnega materiala Trevira CS. Elementi izrezanih čipk povzemajo vsebine letnih časov. Svetila so poklon jeseni, ki naj bi kot letni čas zaradi globalnega segrevanja počasi izginjala.

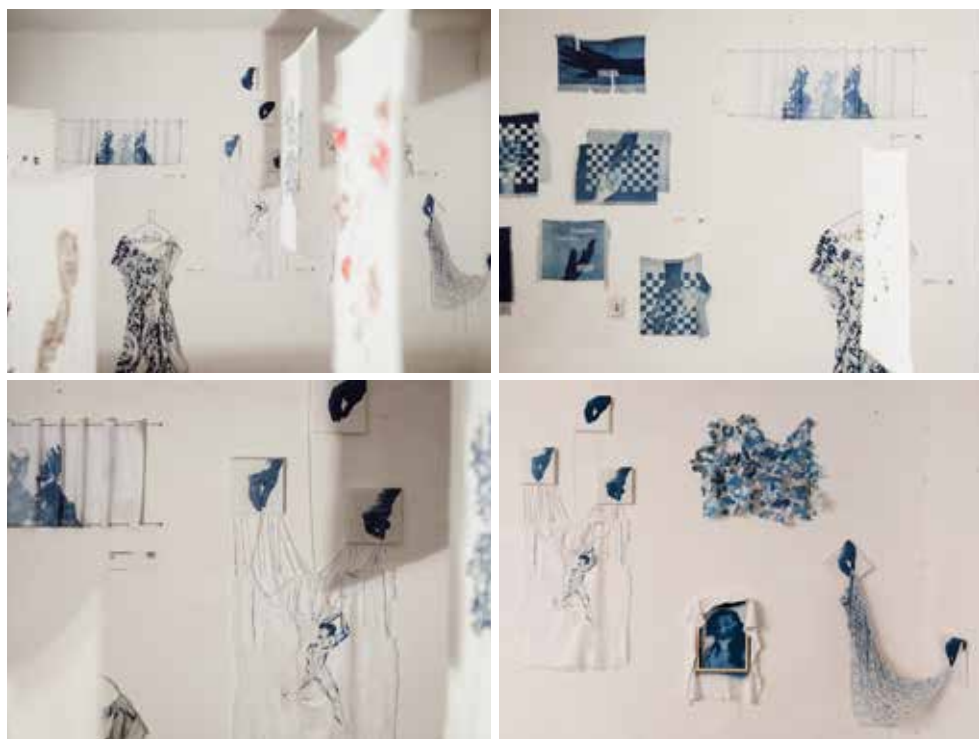
V Medprostoru Layerjeve hiše v Kranju so pod mentorstvom doc. Jane Mršnik predstavljena tekstilna dela študentov smeri Moda in tekstilije, Notranja oprema, Dizajn management in Vizualne komunikacije. **Sončni tisk** ali cianotipija je vrsta rezervnega vzorčenja, pri katerem kemikalije, nanesene na površino, reagirajo s sončno svetlobo. Ime izhaja iz značilne modre barve, ki nastane po izpostavitvi UV-svetlobi. Študenti so raziskovali različne načine ustvarjanja motivov, pri katerih so izhajali bodisi iz ročne risbe bodisi iz fotografije. Izhodišča so črpali pretežno iz svojih osebnostnih karakteristik, motive pa digitalno pretvorili v ustrezne predloge za vzorčenje na tekstil. Nastali tekstilni kosi predstavljajo osebne, včasih premišljene, večkrat pa tudi spontane in nepričakovane likovne zapise.

Slika 2: Tekstilni vzorci za prostor študentov drugega in tretjega letnika ter magistrske študentke, razstavljeni pred vhodom v Globus (a) in kot tekstilne gamaše na drevesih v Kranju (b in c); foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

Slika 3: Tekstilna svetila študentov drugega letnika smeri Notranja oprema ter Moda in tekstilije;
foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

Slika 4: Tekstilna dela v tehniki sončnega tiska razstavljena v Medprostoru Layerjeve hiše v Kranju;
foto: Maša Pirc/ BIEN 2023, Jana Mršnik

S tekstilnimi formami **Lost#But#Not#Found**, izdelanimi v tehniki kvačkanja, so pod mentorstvom izr. prof. Tanje Devetak v tretjem nadstropju Globusa v Kranju predstavljena dela študentov prvega letnika smeri Moda in tekstilije. Kvačkanje je rokodelska tehnika, ki zaradi narave snovanja ustvarjalcu omogoča sprotno prilagajanje oblike konceptualni zasnovi brez posebnega načrtovanja oblikovalskega procesa. Eksperimentalne tekstilno-oblečilne forme so izhajale iz preproste oblike črke T, povzete po ploskovnem izrisu majice T-shirt. Koncepti oblikovalskih zasnov temeljijo na raziskovanju pomena sonca v abstraktnem simbolnem kontekstu, kot so npr. črne

luknje in nastanek Sonca, poškodbe na koži zaradi vpliva sonca, religije idr. Študenti prvega letnika smeri Moda in tekstilije se pod mentorstvom izr. prof. Tanje Devetak in gostujoče profesorice Ljiljane Petrovič v Globusu predstavljajo še s projektom **Vsi drugačni, Vsi enakopravni**. Konceptualna zasnova oblečilnih form izhaja iz kratkega zbiranja in soočenja idej in snovanja na inspirativni podlagi desetih besed: žalost, ptice, ljudje, lakota, meja, strah, vojna, selitev, pobeg in družina. Študenti so z mešanimi tehnikami besede prenesli v vizualne oblikovalske prispevke in ustvarjene forme, ki se opirajo na načelo ničnega odpadka.

Slika 5: Tekstilne forme **lost#but#not#found** v tehniki kvačkanja študentov prvega letnika smeri Moda in tekstilije, razstavljene v 3. nadstropju Globusa v Kranju; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

Slika 6: Konceptualne oblečilne forme **vsi drugačni, vsi enakopravni** študentov prvega letnika smeri Moda in tekstilije, razstavljene v 3. nadstropju Globusa v Kranju; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

Slika 7: Potiskana tekstilna dela **moj NEB svet** študentov drugega letnika smeri Moda in tekstilije, razstavljene v 3. nadstropju Globusa v Kranju; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

S potiskanimi tekstilnimi deli **moj NEB svet** se pod mentorstvom doc. Almine Duraković Korošec in izr. prof. Tanje Devetak v tretjem nadstropju Globusa v Kranju predstavljajo študenti drugega letnika smeri Moda in tekstilije, ki so abstraktne vzorce razvijali neposredno na belih tekstilnih površinah. Izdelke so oblikovali iz papirja ter jih večplastno nanašali na površino. Eksperimentalnost kolorita je izhajala iz naključnega preizkušanja mešanja pigmentov in njihovega prenosa na tekstilijo ter raziskovanja različnih nosilcev pri ročnem tiskanju s siti.

S stolom **Sonce** se pod mentorstvom doc. Jane Mršnik v tretjem nadstropju Globusa v Kranju predstavljata študentki drugega letnika smeri Notranja oprema, ki sta kovinsko ogrodje odslužene mizice preoblikovali v uporaben naslanjač. Rumena vrstica ilustrira sončne žarke, ki se v tehniki tkanja prepletajo skozi kovinsko konstrukcijo ter ustvarjajo mehko in toplo tekstilno prevleko.

V parku Loškega muzeja v Škofji Loki so pod mentorstvom višje pred. Martine Šušteršič razstavljene tekstilne instalacije **Refleksije** študentov prvega in drugega letnika smeri Moda in tekstilije, ki so raziskovali odnose med različnimi tekstilnimi materiali in tradicionalnimi ročnimi tehnikami, značilnimi za slovenski prostor. Mentorica poudarja, da jih je Sonce kot glavna inspiracija navdihovalo pri izdelavi del večjega formata, kjer se prepletajo različne ročne tehnike, odprti in zaprti medprostori, negativni in pozitivni itd. Makramé, tkanje, kvačkavanje, pletenje in polstenje dajejo širok spekter različnih tekstur, od zaprte površine, nežne čipke, grobe in debele teksture, videza fine pajkove mreže, teže, do lahkotnosti in prosojnosti. Refleksije, ki nastajajo ob presevanju in platenju del ter pronicanju sončne svetlobe skozi njih, so svojevrsten odsev doživetja različnih vplivov sonca na človeka in okolje skozi oči študentov.

Slika 8: Stol **Sonce**, razstavljen v tretjem nadstropju Globusa v Kranju; foto: Jana Mršnik

Slika 9: Tekstilne instalacije Refleksije študentov prvega in drugega letnika smeri Moda in tekstilije, postavljene v parku Loškega muzeja v Škofji Loki; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

Poleg razstavnega programa so v sklopu bienala potekali še spletni pogovori z umetniki, simpoziji, okrogle mize, delavnice in številni drugi dogodki. Program, razstave in drugi dogodki bienala BIEN 2023, ki je potekal v organizaciji Layerjeve hiše Zavoda Carnica, Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

in Fakultete za dizajn, samostojni visokošolski zavod ter v soorganizaciji še drugih institucij in partnerjev, so objavljeni na spletni strani: <https://layer.si/bien/>.

*Pripravili izr. prof. dr. Damjana Celcar
in doc. Jana Mršnik.*